

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Hustadvika kommune
Tingplassen 1
6440 ELNESVÅGEN

Dato: 18.09.2024
Vår ref: 21/01108-4
Deres ref: 2021/315-60

Uttalelse til høring og offentlig ettersyn av kommuneplanens arealdel 2025–2037 for Hustadvika kommune

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, datert 11. juli 2024.

DMF er statens fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet. DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler. Vi forvalter lov om erverv og utvinning av mineralske ressurser (mineralloven), og har i tillegg som sektormyndighet et særlig ansvar for at mineralressurser blir ivaretatt i saker etter plan- og bygningsloven.

Sentrale mål i mineralforvaltningen er å sikre tilgangen til mineralressursene i framtida og å hindre at viktige forekomster gjøres utilgjengelig av arealbruk som utelukker framtidig utnyttelse.

Om saken

Hustadvika kommune har vedtatt å legge forslag til kommuneplanens arealdel for perioden 2025–2037 ut på høring og offentlig ettersyn. DMF ga uttalelse til varsel om oppstart og høring av planprogram, datert 9. april 2021.

Uttalelse fra DMF

Konsekvensutredning

Arealinnspill råstoffutvinning

Det er foreslått og tatt inn fem nye områder til råstoffutvinning i planforslaget:

- Vestadvågen - Råkhaugen, nr. RU4
- Stavika - Skråbakken, nr. RU5
- Stavik - Åsvegen, nr. RU6
- Fræneidet - Stølen, nr. RU14
- Hoem - Hoemsneset, nr. RU10

Kommunen har for alle innspillene gjort en generell vurdering om at kommunen har behov for kortreiste masser for å unngå unødvendig transport. Fire av områdene er

allerede påbegynt som masseuttak. Skråbakken¹ og Hoemsneset² berører kjente forekomster registrert i NGU sine databaser, som ikke kommer frem av konsekvensutredningen.

Konsekvensutredningen mangler en konkret vurdering av valg av plasseringen av uttakene for hvert av de aktuelle områdene, og det bør vurderes om uttaksområdene er i nærheten av områder med ressursbehov. Vi viser til statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning³, som sier at kommunen skal bidra til reduksjon i klimagassutslipp gjennom sin planlegging og myndighetsutøvelse. Riktig plassering av uttaksområder kan bidra til lavere klimagassutslipp ved at transportavstander blir redusert. DMF kan heller ikke se at det er vurdert alternative plasseringer av uttakene.

Øvrige arealformål

Kommunen har vurdert mineralressurser som eget tema i konsekvensutredningen. Det er opplyst at kilden er NGU sine mineralressurskart, og berggrunns- og løsmassekart. Berggrunns- og løsmassekartet er ikke ressurskart som avgrenser kjente mineralressurser, og må brukes sammen med andre datasett for å være relevant som datagrunnlag. DMF kan ikke se at NGU sin grus- og pukkdatabase⁴ er inkludert i konsekvensutredningen, utredningen blir derfor ufullstendig for temaet mineralressurser.

DMF har gått igjennom konsekvensutredningen. Følgende innspill har ikke, etter det DMF kan se, blitt vurdert under temaet mineralressurser:

Åsvegen, nr. NÆ121

Innspillet foreslår en endring av arealformål fra LNFR til næringsbebyggelse. Nord-østre del av planområdet er regulert til steinbrudd og masseuttak i reguleringsplan for Ås steinbrudd, vedtatt 12.04.2018. Uttaksområdet er avsatt til råstoffutvinning i gjeldende arealdel og i foreslått plankart. Det er søkt driftskonsesjon for uttaket, som er til behandling hos DMF. NGU har registrert en pukkkforekomst⁵ basert på uttaksområdet.

Tiltakshavers driftsrapportering fra uttaket antyder en gjenstående levetid på omtrent 12 år. Kommunen har vurdert konsekvensen som positiv for mineralressurser på grunn av at det tilrettelegges for uttak av stein. DMF legger til grunn at denne vurderingen gjelder for området som fremdeles avsettes til råstoffutvinning. Det er uklart i konsekvensutredningen om det er sannsynlig med uttak i hele planperioden og om det skal være mulig å utvide uttaksområdet. Konsekvensutredningen mangler en vurdering av om og eventuelt hvordan avsetting til næringsformål kan påvirke fremtidig utvidelse av uttaksområdet. Det bør også vurderes om formålsendringen kan påvirke uttaksdriften, slik den er avsatt og regulert til i dag.

¹ Skråbakken: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=228102

² Hoemsneset: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=219661

³ Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning: <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2018-09-28-1469>

⁴ Grus og pukk: <https://kartkatalog.geonorge.no/metadata/grus-og-pukk/a26e57bc-15bd-46db-8504-6c6ed1e7c501?search=grus%20og>

⁵ Ås steinbrudd: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visPukkOmr.php?objid=226307

Sylte - Fræneidet, nr. NÆ48 og NÆ49 & Haukås - Pilestredet, nr. LSB13

Innspillet Sylte - Fræneidet, nr. NÆ48 og NÆ49 foreslår å legge til rette for utvidelse av et regulert industriareal, gjennom å avsette areal til næringsbebyggelse fra LNFR.

Haukås - Pilestredet, nr. LSB13 foreslår endring fra LNFR til LNFR spredt.

Konsekvensutredningen identifiserer ikke at innspillene berører sand- og grusforekomsten Løken-Myrbostad⁶, og har vurdert konsekvensen for temaet mineralressurser til 0 = ingen konsekvens. Realiseringen av de avsatte utbyggingsformålene vil kunne bygge ned og gjøre ressursene utilgjengelige. På grunn av at nytt arealformål kan tillate utbygging vurderer DMF at konsekvensen for mineralressurser bør settes til -1 = liten negativ konsekvens. Kommunen bør vurdere om endringene av arealformål er i tråd med hvordan kommunen ønsker å forvalte ressursene lokalt.

Myrbostad

Innspillet foreslår endring fra bebyggelse og anlegg til idrettsanlegg. Det kommer ikke frem av konsekvensutredningen at innspillet berører forekomsten Løken-Myrbostad. Innspillet er ikke tatt inn i planforslaget, men er i stedet foreslått endret fra bebyggelse og anlegg til LNFR. DMF vurderer at en omgjøring til LNFR, som i mindre grad åpner for utbygging, kan være en positiv konsekvens for temaet mineralressurser.

Hustad - Venås

Innspillet foreslår endring av arealformål fra LNFR til andre typer nærmere angitt bebyggelse – motorsportbane. Det kommer ikke frem av konsekvensutredningen at innspillet berører område RU5, areal avsatt til råstoffutvinning i gjeldende arealdel, som etter DMFs vurdering burde gitt negativ konsekvens for temaet mineralressurser. Innspillet er ikke tatt inn i høringsforslaget.

Vasskorvegen - Øvergården, nr. LSB21

Arealet er allerede avsatt til LNFR og LNFR spredt. Det er foreslått å utvide areal avsatt til LNFR spredt, samtidig som deler av gjeldende areal til LNFR spredt tilbakeføres til LNFR. Det er identifisert at forslaget berører forekomst, men det er vurdert at konsekvensen for mineralressurser er 0 = ingen konsekvens. NGU sin beskrivelse av grusforekomsten Vassgard⁷ antyder at det er lite masser igjen innenfor nytt areal foreslått til LNFR spredt, fordi det har vært gjort uttak av masser i området. DMF vurderer at realisering av forslaget uansett kan føre til at større deler av forekomsten blir utilgjengelig, og at konsekvensen for mineralressurser bør settes til -1 = liten negativ konsekvens. Kommunen bør vurdere om endringene av arealformål er i tråd med hvordan kommunen ønsker å forvalte ressursene lokalt.

Råstoffutvinning i plankart og planbeskrivelse

Planbeskrivelsen gjør rede for at det er avsatt 12 områder til råstoffutvinning, i tillegg til ett areal for utvidelse av uttaket Hoemsnes. DMF har registrert drift i fem uttak⁸ de senere årene, basert på driftsrapportering. Alle uttakene er avsatt til råstoffutvinning i planforslaget:

- Langnes marmorbrudd

⁶ Løken-Myrbostad: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=56555

⁷ Vassgard: https://geo.ngu.no/api/faktaark/grus_pukk/visGrusOmr.php?objid=56567

⁸ DMF sitt uttaksregister: <https://minit.dirmin.no/kart/>

- Nåsfjellet
- Hoemsnes
- Visnes - Dalateigen og Blåberget
- Ås steinbrudd

DMF kan ikke se at Langnes marmorbrudd har reguleringsplan, mens Hoemsnes har reguleringsplan under arbeid. De øvrige uttakene har reguleringsplan. I tillegg har det tidligere vært gjort uttak i Pehjellen som ikke har konsesjon, Sande grustak - Malme har midlertidig driftsstans og Skråbakken har søknad om konsesjon til behandling.

Kapittel 6.5 i planbeskrivelsen omtaler råstoffutvinning, herunder masseuttak, massedeponi og dagens situasjon. Der er det blant annet vurdert at kommunen har få arealer avsatt til råstoffutvinning. DMF er på generelt grunnlag enig i kommunens vurdering om at det er viktig å ta vare på de etablerte uttaksområdene, og samtidig sikre nye områder for fremtiden. Vi vurderer likevel at kommunen har et relativt høyt antall arealer avsatt til råstoffutvinning, sett i sammenheng med befolkning lokalt og regionalt. Vårt levetidskart⁹ viser også at det er lang levetid for byggeråstoff både i kommunen og regionen, og at antall uttaksområder derfor er høyt ut ifra antatt ressursbehov. Det kan være hensiktsmessig å vurdere utvidelse av eksisterende uttaksområder, fremfor å ha flere mindre areal som fører til naturinngrep flere steder. Kommunen bør derfor vurdere å ta ut arealer der det ikke lenger er aktuelt å drive uttak.

Kommunen skriver at det er igangsatt arbeid med å utarbeide en egen veileder for temaet terrengendringer og masseuttak. I den sammenheng viser vi til vårt levetidskart⁹ og ressursregnskap¹⁰. Vi gjør oppmerksom på at kun levetidskartet foreløpig er oppdatert med data fra 2023. Statistikken inkluderer ikke overskuddsmasser fra bygg- og anleggsvirksomhet. Det kan være naturlig for kommunen å vurdere hvilke areal som skal avsettes til råstoffutvinning og eventuelt masselager i forbindelse med arbeidet av veilederen, dersom det skal utarbeides temakart som senere kan inkorporeres i arealdelen.

Hensynssone

Vi kan ikke se at kommunen har vurdert å bruke hensynssone i høringsforslaget, som vi ga innspill om i vår uttalelse til oppstart. Vi anbefalte kommunen å vurdere hensynssone H590 for å synliggjøre og sikre viktige mineralressurser som ikke er aktuell for utvinning per nå.

Bestemmelser

Plankrav

§ 1.1 bokstav b) i forslag til bestemmelser, krever reguleringsplan for tiltak etter § 1-6 jf. kap. 20 i pbl, i områder avsatt til bebyggelse og anlegg. Masseuttak faller normalt under pbl § 20-1 bokstav k) vesentlig terrenginngrep eller a) anlegg. § 5.7 bokstav a) i forslag til bestemmelser, krever reguleringsplan ved etablering og utvidelse av masseuttak. Bestemmelsene med plankrav er i tråd med våre anbefalinger om at masseuttak bør ha reguleringsplan.

⁹ Levetidskart for byggeråstoff i kommunene: <https://dirmin.no/levetidskart>

¹⁰ Ressursregnskap for Møre og Romsdal: <https://dirmin.no/rmoreogromsdal>

Bestemmelser og retningslinjer til råstoffutvinning

Kommunen har utarbeidet forslag til bestemmelser for råstoffutvinning under § 5.7. Første ledd i § 5.7 bokstav e) krever reguleringsplan for uttak over 5000 m³ og alle uttak av naturstein. Vi kan ikke se at kommunen har begrunnet valget av mengden som utløser plankrav. Det kan og se ut til at bestemmelsen er utformet ut fra tidligere versjon av mineralloven, som krevde konsesjon for alle uttak av naturstein uavhengig av uttaksmengde. Kommunen kan vurdere om § 5.7 bokstav e), med unntak av første ledd, skal gjøres om til en retningslinje.

§ 5.7 c) med krav om driftsplan i reguleringsplan bør fjernes. Krav om driftsplan følger mineralloven, som gjelder uavhengig av krav i bestemmelser etter plan- og bygningsloven. Driftsplan etter mineralloven gjelder hovedsakelig for uttak over 10 000 m³. Dersom kommunen krever driftsplan for øvrige uttak vil dette være kommunens ansvar å følge opp.

For nærmere informasjon om mineralloven med tilhørende forskrifter, se hjemmesiden vår på www.dirmin.no. Her finner du også vår digitale kartløsning, som er et nyttig verktøy for oppdatert informasjon om mineraluttak, bergrettigheter m.m., supplert med relevante kartdata fra andre etater.

Vennlig hilsen

Lars Libach
seniorrådgiver

Henning Sigstad
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.

Saksbehandler: Henning Sigstad

Mottakere:

Hustadvika kommune

Tingplassen 1

6440 ELNESVÅGEN